

7.12.2020

Lautakunnille ja palvelualueille

TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE VUODELLE 2021

Kunnanhallitus antaa seuraavat ohjeet vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpanosta sekä talouden ja toiminnan järjestämisestä.

Talousarvion täytäntöönpanossa ja taloudenhoidossa on sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty taikka määrätty laissa, asetuksissa, määräyksissä tai kunnan hallintosäännössä, noudatettava tätä ohjetta.

Kunnan strategia ja markkinointistrategia

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarvion yhteydessä kuntastrategian. Jokaisen lautakunnan on käytävä strategia ja markkinointistrategia läpi ja huomioida ne toiminnassaan. Kaikkien toiminnallisten tavoitteiden tulee tukea ja toteuttaa kuntastrategiaa.

Jokaisen palvelualueen on käytävä strategia ja talousarvion tehtäväalueen tavoitteet läpi esimerkiksi vuoden ensimmäisessä osasto- tai työyksikköpalaverissa.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Talousarvio 2021

Vuoden 2021 talousarvion ylijäämäksi muodostui 23.140 euroa. Lautakuntien talousarvioesitysten jälkeen talousarvioesitystä muokattiin vielä ennen kunnanjohtajan ehdotusta kunnanhallitukselle.

Vuonna 2021 jatketaan käytäntöä, jonka mukaan esimies ja työntekijä suunnittelevat vuosilomat siten, että vuosilomapäiviä voi olla vuodenvaihteessa 2021-2022 pitämättä pääsääntöisesti enintään 10 päivää. Henkilöstöä kannustetaan palkattomien vapaiden käyttämiseen silloin kun sijaista ei tarvitse palkata ja palvelutuotanto pystytään turvaamaan. Pääsääntöisesti vuosilomat on pidettävä ennen harkinnanvaraisten vapaiden myöntämistä. Lisäksi on esitettävä vuosilomasuunnitelma esimiehelle. Harkinnanvaraiset vapaat on haettava mahdollisimman ajoissa. Lomien myöntämisessä tulee noudattaa tasapuolisuutta.

Oman tuotannon ja palvelujen oston tarkoituksenmukaisuutta tulee arvioida jatkuvasti.

7.12.2020

Talousarviovuoden aikana ei saa aloittaa uusia toimintoja, jotka eivät sisälly hyväksytyyn talousarvioon. Talousarvioon sisällyttämättä palvelutason nostoa tai palvelujen laajentamista ei myöskään tule tehdä, mikäli se aiheuttaa kokonaiskustannusten nousua. Poikkeuksena ovat järjestelyt, joilla voidaan vähentää kalliimpia kustannuksia esim. sosiaalitoimen tai terveydenhuollon palveluissa.

Talousarviovuoden aikana tavoitteena on toimintojen järjestäminen tarkoituksenmukaisesti. Toiminnassa tulee pyrkiä säästäväisyyteen. Tavoitteena ei siis ole menomäärärahojen 100 % käyttäminen eikä ns. tilinpäätösostoa tehdä.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa talousarviovuoden aikana uusia ohjeita menomäärärahojen käytöstä.

Talousarvion tuloarvioiden ja menomäärärahojen sitovuus

Talousarviossa on määritelty käyttötalousosan ja investointiosan valtuustoon nähden sitovat erät. Investointien osalta sitova taso on investointikohteittain menot. Investointisuunnitelmassa on merkitty ne investointihankkeet, joiden hankintameno voidaan jaksottaa kokonaiskustannusarvion rajoissa ja ne hankkeet, joiden toteuttaminen edellyttää tiettyjen suunnitelmien hyväksymistä.

Tulosyksiköiden ja kustannuspaikkojen käyttösuunnitelmat

Hallintosäännön 89–93 §:ssä määrätään toimielinten ja viranhaltijoiden ratkaisuvallasta talousarvion täytäntöönpanossa.

Talousarvioon sisältyvät valtuuston hyväksymät vaikuttavuustavoitteet tehtäväalueittain (osasto 03), jotka tulee esitellä lautakunnalle.

Lautakunta päättää vuoden ensimmäisessä kokouksessa käyttösuunnitelmat tulosyksiköittäin valtuuston hyväksymät tehtäväalueiden toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet sekä voimavarojen riittävyys huomioiden. Lautakuntien tulee täsmentää vaikuttavuustavoitteita ja antaa palvelutoiminnan tuotantotavoitteita tulosyksiköille (osasto 04) siten, että valtuuston antamat tavoitteet saavutetaan. Tavoitteiden tulee olla mitattavissa määrällisesti tai laadullisesti ja niitä on syytä antaa vaikuttavuuden, toimintoprosessien kehittämisen, asiakkaiden, henkilöstön ja talouden näkökulmista. Tavoitteita annettaessa on tärkeää huomioida, että ne edistävät kuntastrategian toteuttamista. Käyttösuunnitelmat sisältävät tulosyksiköiden (osasto 04) menot, tulot ja nettomenot.

Lautakuntien tulee päättää tulosyksikön toiminnasta vastaavaksi vastuuhenkilöksi tilivelvollisen.

7.12.2020

Lautakunnat voivat tarpeen mukaan talousarviovuoden aikana siirtää tuloarvioita ja menomäärärahoja tehtäväalueen (osasto 03) sisällä tulosyksiköstä (osasto 04) toiseen. Tehtäväalueesta toiseen siirtäminen vaatii valtuuston päätöksen.

Tulosyksiköiden käyttösuunnitelmien hyväksymisen jälkeen palvelualueen johtaja vahvistaa kustannuspaikkojen menot, tulot ja nettomenot sekä päättää tulosyksikön kustannuspaikkojen vastuuhenkilöt sekä laskujen asiatarkastajat ja heidän varahenkilöt. Päätöksessä tulee huomioida erityisesti laskujen kierto vuosilomien ym. aikana. Viranhaltijapäätös toimitetaan hallintojohtajalle helmikuun 2021 loppuun mennessä.

Yksilökohtaiset tulostavoitteet ja voimavarat sovitaan esimiesten ja alaisten välisissä kehityskeskusteluissa.

Tarkastuslautakunta valvoo tavoitteiden toteutumista.

Investointihankkeiden toteuttaminen

Investointihankkeiden laskut asiatarkastaa palvelualueen ko. tulosyksikön esimies ja hyväksyy palvelualueen johtaja. Investointihankkeista, joiden kokonaiskustannus on vähintään 200.000 euroa, tulee toimittaa maksuaikataulusuunnitelma hallintojohtajalle aikataulutuksesta, josta käy ilmi aloitusaika, valmistumisaika ja investoinnin laskutuksen jatkautuminen ajanjaksolle kassan riittävyden varmistamiseksi helmikuun loppuun mennessä.

Hankintojen suorittaminen

Hankintavaltuudet määräytyvät hallintosäännön perusteella. Hankinnoissa on noudatettava kunnan hankintaohjetta.

Myyntilaskut

Palvelualueen johtaja huolehtii palvelualueellaan, että tulot saadaan täysimääräisinä ja viipymättä kunnalle ja että tarvittavat taksa- ja maksumuutokset toteutetaan. Tulot tulee laskuttaa pääsääntöisesti kuukausittain tai välittömästi sen jälkeen, kun laskutusperuste on syntynyt. Laskutuksessa on huolehdittava, että tulo tuloutetaan oikealle kaudelle. Saatavien poistamisesta päätetään hallintosäännön mukaisesti.

Kehityskeskustelut (esimies-alaikeskustelut)

Palvelualueen johtajan tulee huolehtia siitä, että kehityskeskustelut käydään huhtikuun loppuun mennessä talousarvion mukaisesti joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluina. Kehityskeskustelujen suuresta määrästä tai muusta perustellusta syystä kehityskeskustelu voidaan käydä muuna talousarviovuoden aikana edellyttäen, että siitä on sovittu kunnan-

7.12.2020

johtajan kanssa. Kehityskeskustelujen käymisestä palvelualueiden johtajien on raportoitava palvelualueensa osalta kunnanjohtajalle määräajan päätyttyä. Kunnanhallitukselle annetaan tiedoksi yhteenveto kehityskeskusteluiden toteutumisesta.

Kehityskeskusteluissa tulee käydä läpi tavoitteet, voimavarat sekä valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet ja sen, mitä tavoitteet merkitsevät kunkin työssä. Kehityskeskustelujen yhteydessä tulee käydä läpi myös mm. tehtäväkuvaukset, osaaminen ja koulutustarpeet.

Henkilöstön palkkaaminen

Virkojen ja toimien vakinaiseen täyttämiseen tulee pyytää kunnanhallituksen lupa. Täyttölupaa ei kuitenkaan tarvita niistä henkilöstölisäyksistä, jotka sisältyvät talousarvion henkilöstösuunnitelmaan.

Virkoja ei saa täyttää toistaiseksi ilman niiden julistamista yleisesti haettavaksi. Poikkeuksen muodostavat ne tapaukset, jossa henkilö on sijoitettava muihin tehtäviin.

Vakituisen henkilöstön poissaolon ajaksi on mahdollista palkata sijainen vain välttämättömään tarpeeseen ja talousarvion määrärahojen puitteissa. Sijainen voidaan palkata myös lyhyemmäksi ajaksi kuin vakituisen henkilön poissaolo kestää, mikäli tarvetta palkkaamiseen ei ole koko poissaolon ajaksi.

Henkilön valinnasta on tehtävä hallintosäännön mukainen asianmukainen toimielimen tai viranhaltijan päätös. Palkka on määritettävä tehtäväkohtaisena palkkana, johon tulee sopimusten mukaiset lisät erillisten päätösten mukaisesti. Palkka suhteutetaan tehtävän vaativuuden arvioinnin mukaisesti kunnassa muiden samassa palkkaryhmässä työtä tekevien palkkaan sopimusten mukaisesti. Harkinnanvaraisesta palkanosasta ja uuden tehtävän tehtäväkohtaisesta palkasta päättää henkilöstöjaosto.

Sisäinen valvonta, tarkastus ja raportointi

Toiminnassa on noudatettava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja niitä tarkentavia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Lautakunta ja sen alaiset vastuhenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä johtamansa toiminnan osalta samoin kuin käteiskassan tarkastuksesta.

Lautakunnat käsittelevät osavuosisiraportit, johon sisältyy määrärahojen toteutumisen lisäksi tiedot sekä sanallisten että numeraalisten tavoitteiden siihenastisesta saavuttamisesta sekä ennuste koko vuoden toteutumisesta. Raportointiajankohdat ovat 31.3., 30.6. ja 30.9. sekä 31.12 (tilinpäätös). Raportissa tulee olla tiedot tuloarvioiden ja menomäärärahojen toteutumisesta meno- ja tulolajeittain (tiliryhmätaso 4). Toiminta- ja talousraportin etenemisen yhteydessä on annettava selvitys myös investointihankkeiden toteutumi-

7.12.2020

sesta ja niiden määrärahojen käytöstä. Lautakunnat käsittelevät osavuosisraportit hyväksymällä tarkemmalla tasolla. Lautakuntien on raporttien perusteella arvioitava toimintaansa ja tarpeen mukaan tehtävä tarvittavat muutokset tulosyksiköiden käyttösuunnitelmiin tai hyväksymiinsä tavoitteisiin tehtäväalueen sisällä. Mikäli tilikauden aikana toteutuvat menot ja niistä laaditut koko vuoden ennusteet osoittavat talousarvion tehtäväalueen menomäärärahojen ylitystä tai vaihtoehtoisesti tulokertymät ovat liian alhaisia ajankohtaan nähden, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin.

Lautakunnat toimittavat kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle tiedoksi osavuosisraportit valtuuston hyväksymällä tasolla ko. talousarviovuodelle talousarviokirjassa hyväksytyihin tavoitteisiin vastaten.

Lisäksi kunnanhallitukselle toimitetaan kuukausittain talousarvion euromääräinen toteutuma tehtäväalueittain valtuuston asettamalla sitovalla tasolla (ns. kuukausiraportti). Lautakunnan esittelijät huolehtivat, että lautakunnan jäsenille toimitetaan vastaavat kuukausiraportit ao. tehtäväalueilta.

Investointihankkeista tulee tehdä loppuselvitys kahden kuukauden kuluessa niiden valmistuttua. Loppuselvitys tehdään lautakunnan tai viranhaltijan päättämistä hankkeista lautakunnalle ja annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle. Kunnanhallituksen hyväksymistä hankkeista lautakunta esittää loppuselvityksen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi. Loppuselvityksen tulee sisältää tiedot hankkeen suoritustavasta, tehdyistä sopimuksista ja hankkeen lopullisista kustannuksista.

ISONKYRÖN KUNNANHALLITUS

Tero Kankaanpää
kunnanjohtaja

Jaana Järvi-Laturi
hallintojohtaja